

PROGRAMA D'EDUCACIÓ FINANCERA LES ESCOLES- EFEC

EL PROGRAMA EFEC

Des de l'any 2013, el Departament de Vicepresidència, Economia i Hisenda i el Departament d'Educació (DE) donen suport al programa EFEC de l'Institut d'Estudis Financers (IEF) amb l'objectiu d'ampliar les competències financeres de l'alumnat de 4art d'ESO. El programa ofereix 7 tallers que són impartits per voluntariat d'entitats financeres, d'associacions del sector econòmic financer, de l'Agència Tributària de Catalunya, o per professorat dels centres. Els tallers són:

1. **Administrant els teus diners:** gestió del pressupost personal i el fons d'emergència.
2. **Endeutar-se? amb seny!:** consum responsable i com evitar el sobreendeutament.
3. **Inversió intel·ligent i sostenible:** entendre el binomi risc/rendibilitat. Finances Socialment Responsables.
4. **Els impostos i tu:** per a què serveixen els impostos i les conseqüències del frau.
5. **Finances per a la vida:** objectius vitals i objectius financers
6. **(In)forma't per decidir:** el dret bàsic dels consumidors és el dret a la informació.
7. **N'estàs segur?:** risc, responsabilitat civil i assegurances.

El programa es desplega en tres fases: preparació i coordinació dels tallers, realització dels tallers i avaluació i identificació de millores. En programa compta amb l'acompanyament d'un Comitè assessor integrat per professorat, el Departament d'Educació i personal de l'IEF.

L'AVAUACIÓ

PROMOTOR DE L'AVAUACIÓ:

Departament d'Educació
Generalitat de Catalunya

SUPORT DE:

Fons PROAVA
Departament d'Economia i Hisenda
Generalitat de Catalunya

TIPUS D'AVAUACIÓ:

Disseny

MÈTODES:

Mixta (Anàlisi qualitatiu i quantitatiu).

PERIODE AVAUAT:

2013-2020

EQUIP D'AVAUACIÓ:

Neus Martí Sanz.

OBJECTIU

Generar evidències sobre la validesa del disseny del programa Educació Financera a les Escoles (EFEC).

Examinar la coherència de les components del Programa (necessitats, canvis esperats, accions, productes o resultats esperats i indicadors).

RESULTATS

1. En quina mesura les necessitats educatives en l'àmbit de l'educació financera han estat identificades i són vigents? Les necessitats educatives en l'àmbit de l'EF a Catalunya no han estat inicialment avaluades per part del DE a partir d'una avaluació de necessitats (Ivàlua, 2009). El programa neix de l'experiència i a iniciativa de l'IEF a partir de l'experiència d'Escòcia d'introducció de l'EF al sistema educatiu amb la participació dels sectors professionals de les finances i l'economia. L'impuls del programa es justifica institucionalment pel seu alineament amb les recomanacions de l'OCDE i la UE d'estendre l'EF en el context de la crisi econòmica de l'any 2008, com a estratègia de "corresponsabilització", "empoderament" i "protecció" de la ciutadania davant de futures crisis. Es constata un consens sobre la necessitat d'universalitzar l'EF entre l'alumnat per ampliar les seves competències en gestió financera per a la ciutadania global.

2. En quina mesura els objectius del programa donen resposta a les necessitats identificades? Els objectius que el programa planteja en els documents de formulació no integren la necessitat d'ampliar les competències financeres de l'alumnat per a una ciutadania global (ampliació de l'esperit crític per a contribuir a afrontar els reptes de les desigualtats i impactes ambientals), atenent els principis de la Llei 12/2009, d'Educació i dels compromisos i fites establertes per Catalunya per a la contribució a l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4 sobre el repte educatiu en el marc de l'Agenda 2030). No obstant, el disseny dels tallers si que ha integrat el tractament d'aquests reptes amb l'alumnat a partir de l'establiment de mecanismes de millora continua que han permès millorar l'enfocament dels continguts, les metodologies d'aprenentatge i l'estructura (temes) del portfoli de tallers.

3. En quina mesura els objectius i l'estratègia de desplegament del programa són coherents amb els marcs de referència? Els objectius i estratègia del Programa resulten coherents amb els següents marcs de referència: Introducció de l'EF en els sistemes educatius de l'OCDE, i les orientacions sobre com aprenen les persones (Principis de l'aprenentatge) de l'OCDE. El marc establert per la Llei 12/2009 d'Educació (principis i propòsit), i les Nacions Unides (UNESCO i ODS 4 de l'Agenda 2030) no estan formulats, si bé el plantejament operatiu dels tallers ha avançat en la seva incorporació i s'han identificat com a rellevants en el marc de la construcció de la TdC amb els agents impulsors del Programa. La valoració positiva del professorat i voluntariat consultat sobre el disseny es basa en la capacitat de millora del disseny que s'ha tingut. S'identifica que el Programa ha tingut una doble naturalesa fins el moment: programa com a recurs extern i complementari al currículum, programa com a estratègia de política pública per fer arribar l'EF a l'educació secundària.

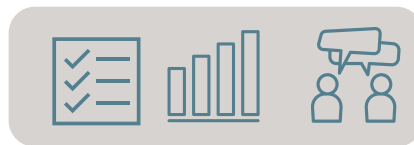
4. En quina mesura les components del programa (objectius, plantejament estratègic (metodologia), activitats i mitjans) resulten coherents per a l'assoliment dels seus objectius? El Programa ha comptat amb un plantejament dels objectius i activitats, englobant la totalitat del cicle de gestió del Programa. A partir de la reconstrucció de la TdC del Programa s'identifica la possibilitat d'ampliar la identificació de necessitats i dels canvis esperats, El Programa planteja quatre principals objectius en l'actualitat. L'objectiu d'estendre l'EF al major nombre possible de centres i el de contribuir a la consolidació d'un corpus en EF correspondrien a objectius més propis del sistema d'EF del DE. El propòsit d'ampliar les competències financeres de l'alumnat per a la ciutadania global exposat pels agents, contradiria l'expectativa que l'EF contribueixi a "redundar en una millora de l'estabilitat i confiança en el sistema financer", tal i com es descriu en el conveni de col·laboració.

METODOLOGIA

FASE 1

Concreció del procés i estudi documental.

FASE 2

Recull i generació d'evidències, i triangulació
Anàlisi documental, entrevistes, enquestes de percepció, sessió de reconstrucció TdC, anàlisi del disseny, triangulació amb la comissió de seguiment de l'avaluació.

FASE 3

Redacció i entrega de l'informe d'avaluació.

RECOMANACIONS

1. Establir, el DE, un corpus d'EF per a la ciutadania global en diàleg i participació de tots els agents (Aliança per a l'ODS 4/ Agenda 2030), que concreti què és l'EF i quin és el seu propòsit atenent la Llei 12/2009, d'Educació.
2. Portar a terme, el DE, una avaluació de necessitats incloent un anàlisi de: les competències financeres de l'alumnat, els recursos en EF existents i la seva cobertura i les capacitats del professorat.
3. Dissenyar, el DE, el sistema d'EF a l'educació obligatòria a Catalunya.
4. Incloure el propòsit d'una EF per a la ciutadania global i la contribució a un desenvolupament humà sostenible, tant en la formulació del Programa com en el disseny de cada tallers.
5. Mantenir una diversitat de tallers considerant les propostes de millora identificades pel professorat, voluntariat i alumnat.
6. Ampliar la durada dels tallers per assegurar la identificació inicial d'interessos, la reflexió grupal durant l'activitat, i l'avaluació final.
7. Orientar la preparació prèvia dels tallers entre el voluntariat i el professorat per adaptar-los a les necessitats específiques de cada grup.
8. Incentivar la participació activa del professorat durant l'activitat junt amb el voluntariat.
9. Integrar en els mecanismes d'avaluació per part del voluntariat i professorat, la integració dels principis de l'aprenentatge.
10. Mantenir els mecanismes d'avaluació de la satisfacció de l'alumnat vinculant-lo amb el sistema de gestió d'activitats d'entorn del DE.
11. Establir mecanisme d'avaluació dels resultats d'aprenentatge de l'alumnat en termes de: comprensió de conceptes clau, predisposició per aplicar els aprenentatges en la quotidianitat, capacitats de vinculació dels aprenentatges amb el repte de transformació i contribució a un ciutadania global
12. Utilitzar la Teoria del canvi per validar els supòsits dels plantejaments principals del Programa amb fonts d'evidència, adequant-la posteriorment en diàleg amb l'estratègia d'EF del DE.